

ВИДАВЕЦЬ
НАЧАЛЬНИЙ
РЕДАКТОР
Др. Тадей
Кончинський

СТРАЖНИЦЯ

АДРЕСА
РЕДАКЦІЇ І
АДМІНІСТРАЦІЇ
WARSZAWA,
Nowy-Świat № 41 m. 27.

Конто поштове № 1877.

УКРАЇНСЬКА

Телеф. 296-40

Великий знак запитання над Європою.

Коли повстав Союз Радянських Республік на чолі з Леніном, комуністи заявили, що вони починають нову добу життя, що вони, скинувши ті тягарі, які царський уряд накладав на маси, створять нову організацію, яка дасть тим масам добробут і щастя.

Але життя показало що іншого. Большевики знищили царат (зробили добре). Але їхні соціальні й економічні реформи збанкрутували. Безробіття зростає. Здобута свобода й права робітничої класи обмежені. Право страйку скасоване.

До колишніх мас злидарів прибули нові пролетарії, голодні, виснажені голодом і холодом. Це є колишня класа інтелігенції, ремесленників і купців, які тепер не мають ні праці ні жадних засобів до життя. Їх викинено з їх-

ніх варетатів праці й вони тепер творять найбільш біднішу, найбільш покривджену класу.

Суспільне лихо, таким чином, не тільки не зменшилося, але, навпаки, страшно зросло!

Соціальна справедливість у совітських республіках оказалась мрією. Суспільні кривди збільшилися.

Одночасно вся західна Європа після війни ввійшла в положення страшної економічної немоці. Немає в Європі ні одної держави, яка б могла бути задоволеною з свої долі.

Розкрилася жахливо та велика правда, що людскість є одним організмом (тілом). Вся людскість, як це одно тіло, підпадає під ті самі закони розвитку, які ще досі вчені не розгадали й не висвітлили.

Соціально-політичний перево-

рот у Росії нічого не поміг, а лише викликав розлив крові. В Західній Європі всіляка боротьба внутрішня лише погіршує економічний стан. При таких умовах, очевидно, ратункові засоби можна найти лише в джерелах ідейних, людських, та в нових способах вести народню господарку.

Перші прояви цієї великої еволюції (розвитку) ми вже бачимо. Є ми свідками порозуміння між державами (Ліга Народів, льоккарнські умови).

Але, не зважаючи на ці явища, майбутність цілої Європи є ще під великим знаком запитання.

Але, щоб збудувати нове загально людське життя, крім усяких міжнародних договорів, потрібно ще: **поглибити соціальну справедливість, по-**

кохати волю, правду й політичну щирість, ощадности в усіх царинах життя й збільшення праці всіх верств суспільности.

А для держав, в яких є національні меншости, крім усього цього, задоволення всіх потреб цих меншостей, щоб вони почували себе, як у свої хаті. Це відноситься до нас, українців, у Польщі.

Сойм ухвалює закони, а уряд певен, що ці закони на наших землях переводяться в життя добре. Тимчасом Варшава щораз частіше довідується, що місцева влада в Галичині, на Волині, Поліссю і т. д. не завжди поступає згідно з волею вищого уряду й з духом законів. Так було з шкільними деклараціями, з виборами до гмін і соймків, зі школами, просвітами й т. д.

Тому, як ми чули, уряд має намір перевірявати діяльність місцевої влади й за кривдження українців карати. Отак представники уряду самі підтримували в Соймі нагли внески про надужиття в шкільництві, про вбивство поліціантами селянина в Дубенському повіті й т. д.

Хай знає місцева влада, що Уряд не допустить кривдження кого б то не було й не дозволить порушувати закони, бо тільки згода, правда, справедливість і повні права всіх громадян дадуть нам змогу побороти сучасну економічну кризу.

Мирна співпраця всіх громадян — от що є гаслом сьогоднішнього дня-

Збройний виступ Японії в Мукдені Несподіванка для Москви й Китаю (Хин).

Телеграми з Америки подають відомости, що на бажання консулів японське військо оточило Мукден. Команда японська заявила обом китайським сторонам, які воюють між собою, що не втруляється залізнична смуга мусить бути шанована й ніхто не сміє її порушувати. Китайське військо може мати вступ до цієї смуги лише тоді, коли воно не бореться або як беззбройні ті-

качі.

Японський уряд, як і вся японська преса (часописи) твердять, що військові операції в Китаю повинні вестися дуже обережливо, коли японці не хочуть сутичок.

Кабльограма з Пекина повідомляє, що взаємні наступи обох сторін зійшли нанівець. Обидві китайські сторони засіли в окопах, збудованих згідно з остан-

німи вимогами військової техніки.

Повний брак військового матеріалу й перевізних засобів. Евакуація ранених є неможлива. Пенг-Ю-Сянг пробував висадити військо в Тангу, щоб перерізати останню чинну залізницю тут дійшло до сутички з французами.

Боротьба з-за горілки в Америці.

Як відомо, американський уряд забороняє виробляти й продавати всякі алькоголеві напої. Частина населення, так звані „сухі“ підтримують уряд. Але друга частина „мокри“, які люблять помочити горло горілкою чи пивом, борються проти так званої прогібіції, чи тверезости.

В останньому часі ця боротьба на ґрунті прогібіції дійшла до найвищого ступеня.

Підчас обговорювання закону

в Сенаті частина сенаторів внесла проект, щоб дозволити продаж у барах трьохпроцентного пива. Противники зазначали, що коли буде дозволено продавати пиво, то розпочнеться в широкому масштабі таємна продаж горілки.

Цікавою була заява одного сенатора, який сказав, що в жадній країні нема стільки п'яниць—жінок, як в Америці.

Де жема світла — там темно.

Може в жадній іншій країні серед селянських мас не ходить стільки різних дивовижних чуток, як серед наших селян. Наші господарі найбільше новинок довідуються від якогось жebraка, що ходить за шматком хліба, від жидка, що продає голки за яйця, від свиняра, що купує свиней на ковбаси й т. д. І чого часом вони не наоповідують. Здорова голова може розболітисся від цих дурниць.

А буває й так, що цим користуються лихі люде та й навісне пускають неправдиві відомости.

А як сільській людині переверити, чи правду каже такий оповідач чи ні?

За кордоном то цього нема. В Західній Європі кожний селянин передплачує газету, а де-які й по кілька. Там не пустить жука в очі

інших часописів, але селяне не передплачують їх, то й не знають, що робиться на світі.

Цього не повинно бути. Настає новий рік. Треба внести світла до хати. Коли є на горілку чи папіроси, повинно знайти пар грошей і на газету.

Нехай не буде хати, де б не було часопису, книжок календаря.

Де ж наша лямпка, яка нам освіщає хату.

Сталін проти царських боргів

На засіданні центрального комітету російської комуністичної партії промовляв, між іншими, і Сталін. Він сказав, що засада уневажнення боргів Росії з царських часів повинна бути утримана надалі, але радянський уряд міг би зробити де-який виняток для Англії та Франції.

На думку Сталіна підчас переговорів обидві сторони повинні б зробити взаємно де-які уступки, корисні для обох сто-

рін.

Претенсії бувших закордонних власників, на думку промовця, могли б бути заспокоєні шляхом видачі їм концесій, на умовах, які совітський уряд уважав би можливим прийняти.

Що ж до воєнних боргів, то вони в усякому разі мусіли б бути скреслені.

Наприкінці Сталін виступав проти Ліги Народів і підписаних умов у Льокарно.

Що сталося в Соймі

В другій половині грудня соймове життя приносить різні новини, а саме:

Перед Різдвяною перервою Сойм прийняв наглий внесок про неправильне ведення шкільництва серед українців, при чому внесок підтримував сам п. міністр Освіти Ст. Грабскі.

Після ферій, 28 грудня, оста-

точно розглянено й ухвалено закон про земельну реформу. Закон цей уже раніше пройшов через Сенат, який вніс де-які поправки.

28 грудня Сойм прийняв наглий внесок: про виселення секретаря рівенської Просвіти за большевицький кордон та про його загадкову смерть і другий

про вбивство селянина якого з Дубенського повіту.

19 грудня в українським посольським клубі стався новий переворот: уступила президія на чолі з послом Хруцьким і обрано нову на чолі з послом Козницьким.

Дрібні відомости за тиждень.

Рільна реформа. 28 грудня Сойм остаточно ухвалив закон про осадництво й реформу рільну, прийнявши поправку Сенату, щоб впершу чергу маєтки парцелювалися на збільшення малоземельних господарств без зазначення найближчих сел.

Селянська угодова група Галичини скликає селянський конгрес у Станіславові на 30 січня.

Театральна кооператива у Львові оголосила конкурс на театральну песу, при чому за найкращу працю має бути

видано 100 доларів.

Хор Котка. Німецька газета „Катовіцер Цайтунг“ у своїм різдвянім числі дуже хвалить український хор Котка, кажучи, що жаден наряд не вміє так ходити співати, як українці.

Самогубства. В великих

м.тах що раз збільшується люде, яким тяжко живеться.

Страшна катастрофа в Харкові. З Холодної гори їхав трамвай. В ньому попустилася гальма (прилад що стримує). Частина людей вискочила через вікна. Трамвай на звороті вдарився в каміницю й розбився. В ньому згинули ті, що не встигли вискочити.

Права для жидів. П. Премер Скршинскі мав нараду з жидівським послом Райхом, на який повідомив останнього, що згідно з угодою вже на днях будуть видані відповідні закони й розпорядження.

Урядова криза в Німеччині продовжується; парламент збереться лише 10 січня.

Англія має намір вести податок на предмети розкоші.

Військова контрола над

Болгарією буде знесена.

Фашисти по-большевицькому. Вони задумують спалити всі газети й видавати в кожному місті Італії свій фашистівський денник.

Міжнародний Календар у Туреччині. Парламент Турції ухвалив ввести міжнародний календар.

Забгато мешкань. В Америці набудували стільки хвородерів (височених домів), що вже багато мешкань пустує.

Англія заміряє ввести 8-годинний день праці; в цій справі зноситься з іншими державами.

В Італії, де завжди бувають досить теплі зими, в цьому році страшний мороз і лежить сніг.

Над Францією пронеслася страшна буря, яка позривала телеграфічні дроти.